

Загалом за означеним дослідженням Україна, на жаль, входить до групи 58 країн, яка об'єднує світових аутсайдерів високотехнологічного індустріального розвитку.

Тому, враховуючи співвідношення конкурентоспроможних, та аутсайдерських позицій інноваційності вітчизняного господарства, слід визнати, що нам потрібна амбітна цивілізаційна стратегія наукоємного індустріального розвитку, політика реалізації якої забезпечувала б Україні входження в групу провідних країн світу з сильними лідерськими позиціями для майбутнього виробництва на базі технологій «Індустрії 4.0». І вже на цій основі в подальшому нарощування наукоємного потенціалу української економіки загалом.

Список використаних джерел

1. *The Readiness for the Future of Production Report 2018* [Electronic Resource]. URL: https://www3.weforum.org/docs/FOP_Readiness_Report_2018.pdf.

ІНКЛЮЗИВНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В АГРОСФЕРІ

*Купінець Л. Є., д. е. н., професор
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних
досліджень НАН України*

Прийняття на глобальному рівні Цілей сталого розвитку (ЦСР) у 2015 році та їх адаптація до українських реалій, обумовили урахування ЦСР у процесах стратегічного планування, макроекономічного прогнозування та програмного розвитку країни [1]. В основу ЦСР та Стратегії сталого розвитку України до 2030 року покладено вирішення нагальних проблем людства при досягненні інклюзивного росту та раціонального

управління природними ресурсами. Переважна більшість країн запровадила інклюзивний розвиток, як сучасну ознаку відповіді на виклики глобалізації, який поєднує досягнення глобалізації з національними особливостями, створюючи можливості для розвитку міжнародної спільноти та окремої держави. Україна з її земельним потенціалом є тим унікальним локальним регіоном, який стане потенційним донором продовольства у світі. Тому країна повинна сформувати таку модель суспільного устрою, яка б створювала умови інклюзивного розвитку, який базується в узагальненому розумінні на соціо-економіко-екологічній стабільності, в основу якої покладено науково-технічний прогрес, модернізацію економічної та соціальної сфер. Інклюзивне зростання передбачає: участь людей як робітників, споживачів та власників бізнесу в економічному житті та підвищення добробуту нації; рівні можливості та рівний доступ до суспільних благ для всіх груп населення, включаючи бідних та соціально незахищених; трансформація економічної системи для поліпшення життя всіх верств населення; зростання стабільності і стійкості економічних систем до будь-якого роду потрясінь; відновлювання здатності природи відтворювати екосистему.

Означені напрямки актуальні для сільських територій, значна частина яких занедбана і втрачає свій потенціал, а населення потерпає від економічного та соціального занепаду. В таких умовах сільський спосіб життя втрачає свою привабливість, людський потенціал та соціальний простір. Все це потребує визначення нової моделі розвитку, яка враховувала б цивілізаційні цілі.

В основу формування нової парадигми секторального економічного розвитку України може бути покладено втілення кращих практик та світового досвіду, можливість взаємодії бізнесу та влади в кожному конкретному напрямку, реалізація інноваційних проектів. Ці напрямки підтверджуються тим, що спостерігається тенденція вибору українськими підприємствами

моделі діяльності, в основу якої покладено інклюзивні інновації та екологоорієнтовне підприємництво. Саме малі та середні підприємства повинні створювати можливості для всіх верств населення, у тому числі для жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів АТО, людей з обмеженими можливостями щодо започаткування бізнесу та створення нових робочих місць в агросфері. В основу повинно покласти імпаکت-інвестування (інвестування впливу) таких точок росту як продовольче виробництво, освіта, охорона здоров'я, нетрадиційна енергетика, соціальна інфраструктура, відродження природного капіталу шляхом, що має потужній подвійний вплив на соціальні чинники або навколишнє середовище поряд з інвестуванням компаній, організацій, фондів, що мають на меті отримання доходу. В розвинутих країнах частка сільського населення з часом зменшується, оскільки розвиток сільських територій асоціюється з інтенсифікацією агровиробництва, а не з територією проживання сільського населення та якістю його життя [2, с.52]. Тому в українських реаліях імпакт-інвестування в об'єкти невиробничого характеру створить умови для активізації інклюзивних моделей агробізнесу [3, с.135]. Ці інвестиції здійснюються з метою отримання соціальних ефектів у формі підвищення якості життя, створення робочих місць, розширення професійних здібностей, зниження соціальної нерівності, шкідливого впливу на навколишнє середовище і підвищення особистого добробуту людей. Число фондів, які здатні інвестувати росте, а інвестиції впливу за прогнозами експертів протягом наступного десятиліття збільшаться майже в 10 разів.

До основних інклюзивних моделей розвитку в агросфері відносимо:

- у виробничій сфері – фінансування екологічно чистих технологій, зокрема в агросфері з метою отримання безпечного продовольства, створення сировинних зон;

- в сфері охорони довкілля – роздільний збір вторинної сировини та утилізація відходів, зелені облигації та впровадження екологічних проектів, відновлювальна енергетика, збереження водних ресурсів, енергоефективність, «зелені» будівлі, чистий транспорт;

- відтворення людського та соціального капіталу – створення стартапів в галузі охорони здоров'я, освіти, мобільних та ІТ-технологій, фінансів та сільського господарства, створення різних платних сервісів для користувачів, надання послуг незахищеним верствам населення, що проживають в сільській місцевості, підтримка соціальних проектів.

Необхідними умовами інклюзивного розвитку виступають ефективне державне управління, визначення пріоритетних потреб країни, оцінка можливостей країни, впровадження політики соціального захисту, скорочення масштабів зuboжіння шляхом підтримки стійкого і всеосяжного економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf

2. Павлов О. І. Сільський розвиток у контексті цивілізаційного підходу / О. І. Павлов // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 156. – С. 50–52.

3. Зінчук Т.О. На початку пошуку стратегії інклюзивного зростання сільської економіки: світовий та європейський підхід/ Т.О.Зінчук // Вісник Сумського національного аграрного університету Серія «Економіка і менеджмент». – 2016. – Вип. 4 (68). – С.132-136.